



2021 / Vol:7, Issue:40 / pp.955-963

Arrival Date : 30.04.2021

Published Date : 07.06.2021

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31589/JOSHAS.626>

Cite As : Akgül, Z. & Özdemir, C. (2021). "Avusturya 'Da Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Etkinliği", Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences, 7(40):955-963.

Research Article

## AVUSTRUYA'DA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YAZMA ETKİNLİĞİ

WRITING ACTIVITY IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN AUSTRIA

Ziya AKGÜL

International Burch University, Eğitim ve Beşeri Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü, Saraybosna.

ORCID ID: 0000-0002-3236-7478

Doç. Dr. Cemal ÖZDEMİR

Süleyman Demirel Üniversitesi, Disiplinlerarası Eğitim Merkezi, Almata/Kazakistan

ORCID ID: 0000-0002-1166-3083



### ÖZET

Globalleşmenin sebep ve sonucu olarak, diğer toplumlarla her açıdan iletişim sağlayabilmek için dil öğretiminin iyi analiz edilmiş ve belirli tespitler sonucu kesinleşmiş beceriler ışığında yürütülmesi gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz çağ, bilgi ve iletişim çağıdır. Bütün toplumlar bu çağda gerekli seviyede iletişimin kalitesini sağlamak için yeni yöntem ve keşfedilmemiş kaidelere ulaşmak için her çalışmaya başvurumaktadırlar. Bu bağlamda dünyamızda iletişim aygıtının belirlenmesi çok önemlidir. Bu makale, çalışma ve araştırma alanında Avusturya'nın Graz kentinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 seviyesinde olan lisans öğrencilerin yazma becerisinin gelişimini etkileyen hataların belirlenmesi, aynı zamanda bu beceriyi iyileştirmeye yönelik alan etkinliğinin denenmesi ve bu etkinliğin öğrencilerdeki "üst bilişsel, bilişsel ve duyuşsal etkileri" ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmada belirtilen yazma etkinliği; öğrencilerin araştırma süresince, yazma becerilerini geliştirme sırasında yaptıkları yazım hataları ve anlam bozukluklarından yola çıkarak öğrencinin kendi hatalarını tespit etmesini sağlayıp bu hataları düzeltmek ve temel beceriye yönelik doğru ve kalıcı alışkanlıklar edinmesi hedefine dayanmaktadır. Çalışma, genel olarak nitel araştırma olarak bilinen "Etkinlik Yolu ile Eylem Araştırması" ile yapılmıştır. Araştırma verileri, öğrencilerin etkinlik öncesi ve sonrasında oluşturmuş oldukları örnek metin çalışmaları, görüş formu ve gözlemlene yolu ile elde edilmiştir. Bu araştırma Avusturya'da B1 seviyesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 14 öğrenci ile yürütülmüştür.

**Anahtar Kelimeler:** Yazma Etkinliği, Avusturya, Dil becerileri, Türkçe

### ABSTRACT

As a cause and effect of globalization, language teaching should be carried out in the light of well-analyzed and definite skills in order to communicate with other societies in every aspect. The age we are in is the age of information and communication. All societies in this age resort to all kinds of studies in order to reach new methods and unexplored rules to ensure the quality of communication at the required level. In this context, it is very important to determine the communication device in our world. This article aims to identify errors affecting the development of writing skills of undergraduate students at B1 level learning Turkish as a foreign language in the field of study and research in Graz, Austria, and at the same time, testing the field activity to improve this skill and the "metacognitive, cognitive and affective effects of this activity on students." "Reveals. The writing activity stated in this study; It is based on the aim of ensuring that the students identify their own mistakes and correct the writing mistakes and semantics they make during the development of their writing skills during the research and at the same time acquire correct and permanent habits for this basic skill. The study was conducted through "action research by activity", which is generally known as qualitative research. Research data were obtained through sample text studies, opinion forms and observations that students created before and after the activity. During the research, it was conducted with 14 students who learned Turkish as a foreign language at B1 level in Austria.

**Key Words:** Writing Activity, Austria, Language skills, Turkish

### 1. GİRİŞ

Toplumlar günlük hayatlarında belirli belirsiz amaçlar için yazılı iletişime ve anlatım şekline başvurma gerekliliğini yaşarlar. Yazının iletişim aracı olarak kabul edilen not, mektup, mesaj, e-mail, yorum yazma gibi argümanlar, iletişim hayatımızın büyük bir çoğunluğunu kapsamaktadır. Özellikle günümüz iletişim teknolojisinin gelişmesi ile sosyal medya gibi platformlarda yazının kalitesinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu durumda hayatın her alanında ihtiyaç haline gelen iletişimin en önemli araçlarından birisi

olan yazıyı kullanmak, bizim için kaçınılmaz olmaktadır. Çünkü her zaman, yazmak için mutlaka bir nedenimiz olacaktır.

Toplumların bir yabancı dilde yazma becerisi edinme süreci eskiden olduğu gibi çağımızda da çok kolay olmayan, zaman gerektiren bir süreçtir. İnsanlar yabancı dil öğrenme sürecinde hızlı bir şekilde sonuca varmak için en iyi yöntem ve becerileri kullanmaktadırlar. Çünkü iyi bir yöntem, hedef dili öğrenen öğrencinin, o dilin dilbilgisi özelliklerini ve sözcük dağarcığını iyice kavramasını sağlayıp o dile hâkim olmasını gerçekleştirmektedir.

Yazma becerisi, temel dil öğrenim metodunun vazgeçilmez becerilerinden birisi olduğundan dil öğrenim sürecinde zorunlu bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla öğrenim sırasında yazma becerisine yönelik öğrencilerin temel ihtiyaçlarına göre oluşturulacak metin ve yazı kompozisyonlarının dil öğretimi açısından seviyeye uygun olarak belirlenmesi gerekmektedir. Çünkü yazılı beceri kazandırma etkinliklerinde öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri için mümkün olduğunca “kolaydan zora” metodu kullanmak en iyi seçenek olarak bilinmektedir. Öğretmen ders sırasında gelişi güzel seçilmiş bir alanda öğrencilerden bir metin yazmalarını istemesi, dil öğretimi açısından pek doğru görülmemektedir. Bundan dolayı öğrencilerin seviyelerine göre daha önceden tespit edilmiş belirli konular doğrultusunda 'yazma' ya teşvik edilmesi yaklaşımı daha doğru görülmektedir. Bu beceriye yönelik hazırlanacak metinler, öğrencilerde öğrenme motivasyonuna yönelik kazanımlarda bulunursa süreç daha çok çekici olur ve buna yönelik yazma becerisini faydalı görülebilir.

Karatay (2011), bir çalışmasında şöyle bir açıklamada bulunmuştur:

“Yabancı dil eğitiminde önemli bir beceri olan yazma becerisi ile yabancı dil öğrenme öğrencinin o dili öğrenmesinde önemli bir etken teşkil ediyor. Ama bu etken öğrenim sırasında herhangi bir sorun çıkmadıkça genellikle dikkate alınmıyor. Oysaki dil eğitimi sırasında öğrencilerin elde edeceği başarı sadece onların öğrenme yeterliliği ile alakalı değildir. Aynı zamanda öğrencilerin dil eğitimine yönelik tutumları ve onlara kazandırılacak olan beceriler ile yakından ilişkilidir. Bu sebeple yabancı dil eğitiminde öğrencilerin öğrenecekleri dile karşı tutumlarının belirlenmesi ve adapte edilmeleri için alınacak önlemler çok mühimdir.” (Karatay, 2011:21)

Türkçenin Yabancı dil olarak öğretimi son zamanlarda birçok sebebe bağlı olarak dünyanın birçok ülkesinde yaygınlaşmıştır. Bu gelişme, diğer bütün dillerin geçmiş tarihten beri birçok ülkenin yabancı dil politikaları içerisinde ele alınması ile Türkçe öğretimi içinde yeni yöntemlerin ve becerilerin uygulanması ihtiyacını doğurmuştur. Türkçenin yaygınlaşması ile beraber, yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi için birçok yöntem ve beceride gelişim çalışmaları yapılmaya başlanmıştır.

Birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi Avusturya’da da üniversite ve özel kurumlar bünyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmaları yapılmaktadır. Avusturya’da 500 yıldan beri Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine rağmen Türkçenin diğer yabancı diller gibi sistemli bir biçimde öğretilmesi konusunda kayda değer bir başarı gösterilmemiştir. Bu sorunun birçok nedeni bulunmaktadır. Ancak son yıllarda bu alanda önemli bazı adımlar atılmaktadır. Özellikle üniversite bünyesinde bulunan dil merkezlerinin bu konuda akademik çalışmalar yapmaya başlaması ile kayda değer ilerlemeler kaydedilmiştir. Bunların en önemlisi yabancı dil alanında iyi eğitimcilerin teşviki olmuştur.

Yabancı Dil öğrenim sürecini önemli ölçüde etkileyen eğitimcilerin dil öğretim yöntemleri konusunda yeterince yetişmiş olmaları ve bu yöntemlere yönelik teknikleri çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Yabancı dil öğrenimi sırasında belirlenecek olan yöntem ve beceri her yönü ile belirli bazı kaideler göz önüne alınıp hazırlanmalı ve eğitimciler tarafından zamanında uygulanmalıdır. Dolayısıyla Türkçe öğretimi de diğer yabancı diller gibi ortam ve dil faktörlerinin etkisinde kalarak özellikle eğitimci eksikliğinden dolayı sorunlar yaşamaktadır. Çünkü Avusturya’da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin çoğu kültürler arası etkileşimde eğitimcilerin bu alanda aktif olmayışından Türk kültürüne aşina değiller. Bu durumun öğrenciler üzerinde hem fiziksel hem de psikolojik yönden birçok etkisi söz konusudur.

Avusturya’da yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecinde karşılaşılan problemlerden birisi de içerik uygunluk problemi. Zira ders içerikleri öğrenciler için her yönü ile çekici olması ve öğrenmeye yönelik geliştirici nitelikte olması önemlidir. Özellikle en önemli temel dil becerilerinden birisi olan yazma becerisinin öğretiminde kullanılan teknikler; öğrencilerin hedef dilde edinecekleri yeni yazınsal bilgiler açısından önem arz etmektedir. Alfabe, kelime ve cümle yapılarını öğrenmesi açısından yazma becerisi diğer becerilere

nazaran daha fazla etkinlik ve tekniğin kullanmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla yazma becerisine yönelik yapılacak olan etkinlik çalışmaları dil öğrenme noktasında daha fazla önemsenmelidir (Göçer,2009: 178).

## 2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

### 2.1. Yazma Becerisi

Yazma becerisi bütün dillerin öğretiminde kullanılan birçok teknik ve özelliği bünyesinde barındıran bir temel dil beceresidir. Bundan dolayı süreç içinde hedef dili öğrenen herkesin zorlandığı bir alandır. Bu zorluk, aynı zamanda öğrencileri kötü etkilediği gibi öğretmenleri de zorlamaktadır. Bu durum, yazma etkinliği sürecinde meydana gelen duyuşsal sorunlardan kaynaklanmaktadır. Bireylerin bilişsel üst bilişsel ve duyuşsal yönlerinin gelişmesi temel dil becerilerin gelişmesine bağlıdır (Karatay, 2011, s.27).

Yazma becerisi temel dil öğretim tekniklerinden birisi olduğundan son zamanlarda bu beceriye yönelik teknikler geliştirilmiştir (Şahinler, 2006, s.45). Hedef dili öğrenmeye yönelik düşünsel faaliyetlere bağlı olarak oluşan yazma eylemi, birçok alanda gelişim noktasında zihindeki şemaları yapılandırmaktadır. Bu eylemlerin gelişmesi için yazıyı meydana getiren olguları göz önünde bulundurmamak gerekir. Bu olgular; sıralama, sentezleme analiz etme, tahmin etme, ilişki kurma değerlendirme gibi yazıyı zihinde oluşturan olgulardır (Kayabaşı, 2011, s.23).

Genel hatlarıyla daha fazla anlatma ve açıklama argümanlarından meydana gelen yazma becerisi, diğer temel dil becerilerine her zaman ihtiyaç duymaktadır. Yabancı dil öğretimi sürecinde anlatma becerileri içerisinde yer aldığından diğer temel dil becerileri olan, okuma, dinleme ve konuşma becerilerine daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Öğrenimi sistemleştirilmiş bir dil, ancak temel dil becerilerinin gelişimiyle mümkün olur. Çünkü öğrenciler hedef dili öğrenirken aldıkları gramer bilgilerini önce benimseyip zihin ortamında bu becerileri irdeler daha sonra bu bilgileri yine bu beceriler yolu ile aktarır. Dolayısıyla yabancı dil öğretimi sırasında yazma becerisini diğer temel dil becerilerinden bağımsız düşünmek mümkün olmamaktadır.

Yazma becerisi gelişimi belirli aşamalar ile mümkün olmaktadır. Hedef dile yönelik yapılacak çalışma ve etkinlikler o dilin yapısına göre hazırlanıp tasarlandıktan sonra öğrenciye sunulmaktadır. Ancak öğrenci etkinlik öncesinde zihinsel olarak hazırlanmalıdır. Yazma becerisinin her yönü ile başarılı bir sonuç göstermesi için öğrencilere yönelik belirli bazı aşamalar belirlenir. Bu aşamalar yazma becerisi sırasında kullanılacak metnin belirlenmesi, düzenlenmesi ve o metni paylaşmaya hazır hale getirmektir. Bu aşamalar ışığında yazma becerisi kullanılarak yapılacak başarılı bir etkinlik çalışması için şu özelliklere ihtiyaç duymaktayız.

- ✓ Hedef dilde işlenen konulara uygun olarak belirlenecek konular, öğrencinin dil seviyelerine uygun olmalı.
- ✓ Hedef dilde seçilen konular, öğrencilerin bilgilerini ölçmeye yönelik olmamalı.
- ✓ Seçilecek konular sınıf ortamındaki bütün öğrencilerin zihnine hitap edip yoruma açık olmalı
- ✓ Seçilecek konular incitici ve polemiklere açık olmamalı.
- ✓ Dilbilgisi yapısı itibari ile öğrencilerin var olan bilgilerine hitap etmeli
- ✓ Konu, içerik itibari ile diğer dil becerileri ile desteklenmeye açık olmalı

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, temel beceri alanlarına yönelik eğitim ve öğretim faaliyetlerinin planlanması ve öğrenme tekniklerinin meydana getirilmesi ana dil öğretiminden oldukça farklıdır. Ana dili eğitimi sırasında öğrencilerin hedefe yönelik geçmiş birikimleri, kültür farklılıkları, öğrenim yaşı, dil çevreleri vb. özellikleri hedef dilin öncelikli hale gelmesini ve yine bu dile yönelik öğrenme sisteminin üzerinde bir öğretim anlayışının gerçekleşmesini mümkün kılmaktadır. Yabancı dillerin öğretiminde ise hedef öğrencilerin anadil yapısına ve bu dile olan gereksinimlerine bağlı olarak farklı metotlarla ihtiyaca binaen geliştirilen beceriler ve meydana gelen etkileşimlerin teknik olarak sistemleştirilmesi ile mümkün olmaktadır. Örneğin yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde bulunan öğrenciler yazma becerisi alanında öğrendikleri özellikleri ve bu özelliklere bağlı kalmaları, kendiliğinden öğrenmeyi edindirmektedir.

Avusturya'da Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma etkinliğinde anlam ve sembollerde sıkıntı yaşamaması Türkçenin Latin alfabesini kullanmasından kaynaklanmaktadır. Aslında bu durum Türkçenin zaman içinde öğrenmeye yönelik yeni kurallar ve bu kurallara bağlı olarak sembol ve anlamların farklılaşmasını sağlamaktadır. Zira Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler, anadillerine ve uyruklarına göre Türkçeyi yazma becerisi ile öğrenmeleri için öncelikle Latin alfabesini bilmeleri gerekir. Bu durum Türk Latin harflerini yeni öğrenen öğrencilerin genellikle dil öğrenme sürecinde yazılı faaliyetlerde bulunurken bu soruna bağlı

olarak sembol ve anlamlanma yanlışlarında bulunmalarına neden olmaktadır. Örneğin ana dili Almanca olan Avusturyalı öğrenciler çoğunlukla ünlü uyumuna bağlı olarak sesli ve sesiz harf kullanırken “ı” “o” “u” harflerini “i” “ö” “ü” harfleriyle sıklıkla karıştırmaktadırlar. Öğrenciler öğrenme sürecinde cümle yapısı ve dizilişlerini öğrenmiş olmalarına rağmen bu alanlarda benzer yazım yanlışları çoğunlukla yapmaktadırlar. Bu süreçte öğrencilerin bu tür yanlışlarını azaltıp bitirmek için öğrenciler ile daha fazla metin alıştırmaları yapılması gerekmektedir. Bu alanda rastlanılan başka bir sorun ise farklı yabancı dilleri öğrenen Alman öğrencilerin Almanca'nın dil yapısından kaynaklanan sorunlar ile karşılaşmasıdır. Bu durum Alman öğrencilerin farklı yabancı dilleri öğrenirken yazma etkinliklerinde birbirinden farklı yazım yanlışlarında bulunmalarına neden olmaktadır. Dolayısıyla Avusturya'da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sırasında, dil özellikleri göz önüne alınarak yazma etkinliklerini çoğaltıp daha fazla alıştırmalarda bulunmak gerekir. Çünkü öğrencilerin belirlenen bu hataları düzeltme konusunda yazma becerilerinin gelişmesi gerekmektedir. Bu durum öğrencilerin yazma becerisini geliştirme konusunda bu tekniğe daha yoğun yönelmesini zorunlu hale getirmektedir.

## 2.2. Yazma Etkinliği

Yazma becerisinin en önemli etkinliklerinden birisi olan metinsel yazma etkinliği dil öğrenme sürecinde çok önemlidir. Ders sırasında öğrencinin üzerinde çalıştığı ya da yazdığı metin parçalarının eylem sonrasında öğretmenler tarafından gözden geçirilmesi ve daha sonra öğrencilerin kendi kendilerine düzeltilmesini sağlanması metinsel döngüyü meydana getirmektedir. Bu sebeple bu etkinliğe aynı zamanda “döngüsel yazma” da denilebilir (Borich, 2014: 143).

Yazma becerisinin en önemli etkinliklerinden birisi olan metin etkinliğinin dil öğretimine yönelik gelişimini olumlu yönde sağlamak için belirli bazı aşamaların belirlenmesi gerekmektedir. Yapılacak bu çalışma ile öğrencilerin metin üzerinde dil bilimsel olarak yaptığı yanlışları tespit etmek için önemlidir.

Bu aşamalar şu şekildedir:

- ✓ Öğretmenin, öğrencilerin dil seviyelerine yönelik metin ödevi belirlemesi ve ödevi takip etmesi.
- ✓ Öğretmenin geri topladığı ödev metinlerinde yapılan yanlışları ve daha önceden belirlenen yanlışları tespit etmesi
- ✓ Öğretmenin, daha önce yapılan yanlışları da ödev metnin yanlışlarına göre analiz etmesi ve onları not etmesi
- ✓ Öğretmenin, ders sırasında belirlenen yanlışları çoktan aza doğru tahtaya yazarak öğrencilerin kendiliğinden bu yanlışları düzeltilmesini sağlamak
- ✓ Öğretmen, öğrencilerden yanlış düzeltiminde bulunurken öğrencilerin gönüllülük esasına önem vermeli ve bu eylem sırasında öğrencileri zorlamamalı.
- ✓ Öğretmen, sınıfın tamamına sorular sorarak yapılan yanlışları genele indirgeyip öğrencilerin yanlışlarını düzeltilmesini sağlamalı.
- ✓ Öğretmen, öğrencilerin yanlışları görmede zorlandıklarını fark ederse müdahale edip öğrenciye ipucu yardımıyla yardımcı olmalı.
- ✓ Öğretmen, etkinlik sonunda öğrenciler tarafından düzeltilen yanlışları kontrol ederek bu yanlışlara yönelik açıklama ve hatırlatmalar yapmalı.

Yapılacak olan metin etkinliğinde bu aşamalar göz önüne alınarak bütün öğrencilerin yaptığı yanlışların bulunarak tahtaya yazılması bu döngünün en önemli aşamalarından birisidir. Nitekim bu etkinlikte, eylem sonunda hata odaklı öğrencinin zihinsel olarak yönlendirilmesi becerinin gelişmesi açısından önemlidir. Öğretmen, bütün öğrencilerin örnek metin parçalarını inceleyip yaptığı yanlışların nedenlerini belirledikten sonra tahtaya yazması gerekir. Tahtaya yazılan hataların hangilerinin çoğunlukta yapıldığı önceliği önemsenmelidir. Örneğin öğrencilerin çoğu eş anlamlı kelimelerde yanlışlar yapıyorsa, öğretmen tahtada örnekler gösterirken içinde eş anlamlı kelimelerin çok olduğu cümleleri belirtmeye dikkat etmelidir. Sınıf ortamında öğrencilerin yanlışları düzeltmesi aşamasına geçilirken öğrencilerin kendi yanlışlarının farkına varmalarına özen gösterilmelidir. Bu durumda öğretmen her öğrencinin kendi yanlışlarının farkına varmasını sağlayıp düzeltilmesine öncelik tanımalıdır. Dolayısıyla öğrenci ve öğretmen iletişimi bu süreçte etkinliğe uygun olmalıdır. Çünkü öğrenciler yanlışlarının farkına vardıklarında incinme yaşamamalıdır. Öğrenciler, her kendi yanlışlarına dikkat çekmek ister. Ancak öğrenci bu konuda istekli değilse zorlanmaması gerekir. Çünkü bu

esnada öğrencinin öğretmen ve sınıf ortamı ile iletişim ve etkileşimi zarar görebilir. Sınıf ortamında bu tür problemlerin yaşanmaması için öğretmen her zaman sorumluluk almaya hazır olup çıkabilecek sorunları önceden sezmelidir. Öğretmen bunu yaparken aynı zamanda öğrencilerin oluşturulacak ortamda yanlışları tartışmasına zemin hazırlamalıdır. Öğretmenin bu şekilde yapacağı çalışma, etkinliğinin en önemli aşamalarını başarı ile gerçekleştirmiş olacak.

Metinsel döngü çerçevesinde hedef dile yönelik öğrenim çalışmasında bütün etkenler göz önüne alınarak gelişen olumlu tutumlar öğrencilerin duyuşsal öğrenme ile bilişsel öğrenmeyi kavradıkları dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla bu etkinlikte yapılacak olan çalışmanın aşamalarında öğrencilerin duyuşsal özelliklerini göz önünde bulundurup ona göre hazırlıklar yapılmalıdır. Çünkü metin etkinliği, bu alanda edinim gösteren öğrencilerin duyuşsal yapısı hakkında da bilgi vermektedir. Bundan dolayı belirlenecek olan metin örnekleri hazırlanırken bütün sınıfın olgusal yapısının yanı sıra öğrencilerin bu yöndeki özellikleri de göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Etkinlik aşmasında öğrencilere kendilerini kötü hissettirecek konulardan uzak durulması gerekir.

Bu şekilde yapılacak olan bir etkinlik öğrencilerin özverili öğrenmesini sağlayıp hedef dile olan öğrenme isteğinde artmalar olduğu görülecektir.

### 2.2.1. Yazma Etkinliğinin Boyutları

#### Bilişsel Boyut

Zihinsel becerilen gelişmesine yönelik yapılan bütün aktiviteler bilişsel boyuttur. Bilişsel boyut bireylerin öğrenmeyi bütünsel olarak ele almasını sağlayıp bunu anlama kavrama, algılama, yöntemi ile harkete geçmesini sağlamaktadır.

#### Duyuşsal Boyut

Duyuşsal boyut bireylerin dış etkenler bağlamında iç etkenlerin şekillenmesi durumudur. Bireylerin toplumlar nezdinde alışkanlıkları ve tutumları edinmeleri, bu boyut ile gerçekleşmektedir. Aynı zamanda bu alışkanlık ve tutumların kültürel olarak geliştirilmesi yine duyuşsal boyuta bağlıdır.

#### Üstbiliş Boyut

Öğrenmeye yönelik genel aşamaların belirlenmesinde büyük rol oynayan bilişsel boyut öğrencilerin öğrenme esnasında sağlıklı düşünmesini sağlamaktadır. Çünkü üstbilişsel boyut, somut ve soyut kavramlara bağlı kalmaktadır (Borich, 2014, s. 143).

## 3. YÖNTEM

### 3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu makalede, yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen B1 seviyesindeki lisans öğrencilerinin, yazma etkinliği sırasında ve sonrasında “üstbilişsel, bilişsel ve duyuşsal” boyutlara bağlı olarak süreç içinde değişiminin gözlemlenmesi ve incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede etkinlik uygulama sürecinde ve sonrasında, öğrencilerin yazma etkinliği kapsamında öğrenmeye yönelik farklılıkların tespiti yapıp belirli aşamalarda ölçümler yapılmıştır. Bu çalışma ile etkinliğin etkisini daha iyi ölçmek için öğrenci görüşleri de çalışmaya dâhil edilip saptanmalar yapılmıştır.

Bu plan çerçevesinde Anadili Almanca olup Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Avusturyalı lisans öğrencilerine yönelik yapılan araştırmanın temel problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir:

*"Yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen öğrencilerin yazma becerisinin geliştirilmesinde ve dili daha kolay öğrenmesinde ne ölçüde etkilidir?"*

Bu araştırmanın problemlerine yönelik çözümler yapılması için alt problem soruları oluşturuldu.

- ✓ B1 düzeyinde olan öğrencilerin yazma becerileri hangi seviyededir?
- ✓ B1 öğrenimi bitiminde öğrencilerin yazma becerileri hangi seviyeye gelmiştir?
- ✓ Etkinlik çalışması sırasında öğrencilerin “üst biliş Boyutu” öğrenmeye yönelik ne tür değişiklikler görülmüştür?
- ✓ Etkinlik çalışması sırasında öğrencilerin “duyuşsal boyutu” öğrenmeye yönelik ne tür bir değişiklik

*göstermiştir?* (Şimşek, 2005).

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen Avusturyalı B1 düzeyindeki lisans öğrencilerin öğrenim sürecinde yazma becerisinin etkisini tespit etmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden “*etkinlik yolu ile belirleme*” yöntemi kullanılmıştır.

“*Etkinlik yolu ile belirleme*” yöntemi, taslağının belirlenmesinde ve uygulanmasında ortaya çıkan eylemsel sorunların çözülmesine yönelik olarak öğrencilerin öğretmen kontrolünde bir grup dâhilinde belirli aşamalarla etkileşim sürecini kapsamaktadır (Şimşek, 2005).

“*Uygulamalı nitel araştırmalardan biri olan etkinlik(eylem) araştırmaları, eleştirel yansıtma ve sorgulama yoluyla öğrenmenin ve buna bağlı olarak duyuşsal yaklaşımın kalitesini artırmak için önceden planlanmış, düzenlenmiş ve işbirliğine dayalı sistematik incelemelerdir*” (Mills, 2003).

### 3.2 Çalışma Grubu

Bu araştırma grubunu Avusturya'nın Graz eyaletinde bir özel eğitim dil merkezinde yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen B1 seviyesindeki 14 lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

### 3.3. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada etkinlik kapsamında öğrencilerin yazma seviyelerini tespit etmek amacıyla öğrencilere dönem geliştirme ödevi olarak bir gezi değerlendirme metni yazmaları istenmiş ve öğrencilerin yazdıkları bu metin parçalarındaki hatalar tespit edilip belirlenmiştir. Ardından 4 hafta boyunca ders sürecinde “*döngüsel etkinlik eğitimi*” sistemi ile öğrencilerin yaptıkları hatalar tespit edilip düzeltmeleri sağlanmıştır. Etkinliğin son haftasında ayrı bir seansta öğrencilerden farklı bir gezi üzerinde yeniden bir metin parçası oluşturmaları istenmiştir. Daha sonra öğrencilerin oluşturdukları bu metin parçalarındaki yanlış sayıları tekrar ölçülüp değerlendirilmiştir. Son olarak süreç öğrencilerden etkinlik kapsamında hazırlanmış bir değerlendirme anketi doldurulmaları istenmiştir. Bu şekilde ortaya çıkan sonuçlar incelenip farklı kategorilerde yoruma dayalı analizler yapılmıştır.

### 3.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmada sonuçlara dayalı veriler nitel araştırma yöntemi ile içerik analizi yapılmıştır. Öğrenciler tarafından oluşturulan metin parçalarındaki veriler “*Wilcoxon işaretler testi*” ile hesaplanarak belirlenmiştir. Wilcoxon testi, ilişkili iki ölçüm setine ait puanlar arasındaki farklılıkların anlamlılığını test etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu test, bağımlı değişkenin en az sıralama ölçeğinde olmasını ve gözlem çiftlerinin birbirinden bağımsız olmasını gerektirmektedir. Bu test veri analizi şekli az denekle yürütülen gruplar içi araştırmalarda sıklıkla kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2008:56).

## 4. BULGULAR

Bu araştırma bulgusunda, yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen öğrencilerin etkinlik sürecinde üzerinde çalıştıkları metin parçasının Türkçe dil bilgisi yapısına göre incelenmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda ortaya çıkan bulgulara atıfta bulunularak bu yönde alt problemler belirlenip yorumlarda bulunulmuştur.

Sonuçlara yönelik betimsel istatistik sonuçları Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo1. Öğrencilerin etkinlik öncesi ve sonrasında metin parçalarındaki yanlışlara yönelik istatistikler

Uygulama zamanı	N	En düşük	En yüksek	X	SS
Etkinlik öncesi	14	4,00	16,00	10,42	4,08
Etkinlik sonrası	14	1,00	14,00	2,67	8,67

Tablo 1’de görüldüğü gibi etkinlik öncesinde öğrencilerin yazdıkları metin parçalarında en az hata yapan öğrenci sayısı 4; en çok hatası olan öğrencinin de 16 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin metin parçalarındaki hata sayıları ortalamalarının 10,42 olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle gruptaki bir öğrencinin yazımında yaklaşık 10 hata yaptığı görülmüştür. Etkinlik sonrasında oluşturdukları metin parçalarında en az hatası gözükken öğrencinin 1; en çok hatası gözükken öğrencinin 14,00 hatasının olduğu gözlemlenmiştir. Bütün öğrencilerin yapmış oldukları ortalama hata sayısının 8,67 olduğu görülmektedir.

Etkinlik çalışması bütün kapsamı ile hem öncesi hem sonrasında öğrencilerin metin parçalarındaki hataların değişiminde önemsenecek ölçüde bir oranın olup olmadığının belirlenmesi amacıyla “*Wilcoxon işaretler testi*” hesaplanıp değerler Tablo 2’de belirlenmiştir.

Tablo2. Öğrencilerin etkinlik öncesi ve sonrasında metin parçalarındaki yanlışlara yönelik istatistik

Uygulama Zamanı	Sıra	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	$\chi^2$	P
	Negatif sıra	12	7,50	75,00		
Etkinlik sonrası-öncesi	Pozitif sıra	1	1,00	1,00	2,861	0,004
	Eşit	1	1,00	1,00	2,861	0,004

Tablo 2’de gösterilen veriler değerlendirildiğinde etkinlik çalışmasına katılan öğrencilerin metinlerdeki yazım hatalarının “ etkinlik öncesi ve sonrasına” göre önemli ölçüde bir değişiklik görülmektedir. ( $p<0,05$ ). Etkinlik sürecinde bütün puanların ortalaması incelendiğinde, öğrencilerin “yazma ve metinsel etkinlik eğitimi” sonrasındaki hata sayılarının etkinlik öncesindeki hata sayılarına göre önemli ölçüde azaldığı görülmektedir. Dolayısıyla yazma becerisine yönelik bu etkinliğin, öğrencilerin kendi hatalarını düzeltmesi konusunda başarılı olduğunu görmekteyiz.

#### 4.1. Görüşme Formu Bulguları

Bütün araştırma çalışması sürecinde uygulanan bu etkinliğe yönelik öğrencilerin etkilendikleri alanlar sorulmuştur. Bu çerçevede görüşleri alınan öğrenci verileri içerik sonuçlarına bağlı olarak değerlendirilmiştir.

Hazırlanan değerlendirme formunda öğrencilere ilk olarak yöneltilen soru: “*Yazma etkinliğini uygularken en çok hoşlandığınız ve severek yaptığınız şey neydi?*”. Bu sorunun cevabına göre ortaya çıkan veriler, Tablo 3’te şemasal şekilde gösterilmiştir.

Tablo 3: Görüşme Formu 1.Soru: “Yazma etkinliğini uygularken en çok hoşlandığınız ve severek yaptığınız şey neydi?”

Kategoriler	N	Örnek ifadeler
Bilişsel	9	“Yazım yanlışlarının doğru yazılışlarını öğreniyorum.” “Hata yapmamayı öğreniyorum.”
Duyuşsal	10	“Tahtadaki yanlışım bana ait olduğunu anlıyorum.” “ Kendi yanlışımı düzeltmek istiyorum.” “Herkes kendi cümlesini düzeltmek istiyor. Eğlenceli oluyor.”
Üstbilişsel	10	“Tahtada kendi yanlışımı düzeltince bir daha yanlış yapmıyorum.
Sosyal	5	“Tahtadaki yanlış cümlelerin kime ait olduğunu anlıyorum. Derste hep mutluyuz.” “Oyun gibi bir etkinlik. Çok güzel.”

Tablo 3’te görüldüğü gibi birinci soruya verilerin cevaplarda bu etkinlik çalışmasının öğrencilerde büyük ölçüde Bilişsel, üst bilişsel duyuşsal alanlarda olumlu gelişmeler olduğunu görmekteyiz. Ancak derste öğrenci motivasyonuna yönelik hata tespitinde öğrencilerin sorun yaşadıkları görülmektedir.

Etkinlik çalışmasına yönelik formda sorulan ikinci soru: “*Yazma becerisi etkinliği sizin için faydalı oldu mu, neden?*” ikinci soruya verilen cevapların verileri Tablo 4’te şemalandırılmıştır.

Tablo 4: Görüşme Formu 2.Soru “ Yazma becerisi etkinliği sizin için faydalı oldu mu, neden?”

Kategoriler	N	Örnek ifadeler
Evet	14	“Derstleri eğlenceli geçirdik” “Hatalarımı unutmamaya başladım” “İmla kuralları hatalarım azaldı.” “Derste sıkılmadım. Güldüm ve öğrendim.” “Arkadaşlarımın hatasını görüyorum.” “O hataları da yapmamaya çalışıyorum.”
Hayır	0	

İkinci soruda öğrencilerin tamamı etkinliğin faydalı olduğunu belirtmiştir. Yazma becerisinin etkinliğinin düzeyi ne olursa olsun faydasının daha fazla olduğunu görmekteyiz.

Etkinlik çalışmasına yönelik formda sorulan üçüncü soru: “*Yazma etkinliğini uygularken kendinizi nasıl hissettiniz?*” üçüncü soruya verilen cevapların verileri Tablo 5’te şemalandırılmıştır.

Tablo 5: Görüşme Formu 3. Soru“Yazma etkinliğini uygularken kendinizi nasıl hissettiniz?”

Kategoriler	N	Örnek ifadeler
Mutlu	6	“Yanlışımı düzeltince mutlu oluyorum.” “Derste çok mutluyum öğreniyorum ve zorlanmıyorum.
Heyecanlı	9	“Tahtaya kimin cümlesi yazılacak diye heyecanlanıyorum.” “Kendi yanlışımı düzeltmek için heyecanlanıyorum.”
Komik	5	“Cümleler çok komik oluyor, çok gülüyorum.”
Rahat	6	“Derste çok rahatım.” “Yanlış yapmaktan korkmuyorum, yanlış olursa düzeltirim”

3. Soruya yönelik öğrencilerin verdiği cevapların ders ortamından kaynaklı motivasyonun düşüklüğünün

olduğu görülmüştür. Ancak 9 öğrencinin “*Kendi yanlışıımı düzeltmek için heyecanlanıyorum.*” Cevabını vermesi etkinliğin sınıf ortamından bağımsız olarak öğrenci motivasyonu üzerinde olumlu etki yaptığı görülmektedir.

Etkinlik çalışmasında yönelik formda sorulan dördüncü soru: “*Yazma etkinliğinin sevmediğiniz bir yanı var mı?*” dördüncü soruya ait cevapların verilerine yönelik 14 öğrencinin tamamı “yok” cevabını vermişlerdir.

## 5. SONUÇ VE ÖNERİLER

### 5.1. Sonuç

Yazma becerisi kapsamında yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde bulunan öğrencilere yönelik yapılan etkinlik çalışması öğrencilerin “bilişsel, duyuşsal ve üst bilişsel” önemli ölçüde faydalı olduğu görülmüştür. Bütün araştırma boyunca yapılan etkinlik çalışmasının öğrencilerin dil öğrenme kabiliyeti üzerinde yazma becerisi ile beraber ciddi oranda gelişme gösterildiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin öğrenim sürecinde yazma becerisiyle hatalarını azalttığı görülmüştür. Özellikle öğrencilerin yaptıkları hataları düzeltmeye yönelik istek ve motivasyonlarının süreç içinde arttığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin yapılan hataları genelleyerek tahtaya yazması ve bu hataları öğrencilerin düzeltmesine olanak sağlaması öğrencilerin dersi eğlenceli geçirmesini sağlamıştır. Öğrencilerin tahtada gördükleri hataları “*bu benim hatam*” diyerek sahiplenmesi öğrencilerin hata yapmaktan korkmamalarını sağlamakla beraber öğrencilerin buna bağlı olarak başarı düzeylerini de yükseltmiştir. Yazma becerisi çerçevesinde yapılan bu etkinlik çalışması yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen öğrencilerde Türkçeye karşı isteklendirme sürecini olumlu etkilemiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin yazma becerisine yönelik yanlışlarını etkinliklerle düzeltilmesine ilişkin olarak ilgi çeken konulara dayalı metinlerin yazdırılmıştır. Bu metinler üzerine sıralı çalışmaların yapılması, nitelikli metinlerin üzerinde öğrencilerin duyuşsal yaklaşımların değerlendirilmesi ve bu alanda yapıcı eleştirilerin yapılması konusunda önemli detaylara ulaşılmıştır. Metin çalışmaları sırasında, öğrencilerin yazma becerisinin gelişmesine ilişkin yazma yöntem ve tekniklerinin bilişsel olarak oturması bu etkinliklerin önemini farklı bir pencereden göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin bu tür etkinliklere katılırken yazmaya yönelik yaratıcı ve eğlenceli etkinliklerde bulunması bu alandaki alışkanlıklarının artırılmasını sağlamaktadır (Göçer, 2010: 178).

### 5.2. Öneriler

Yazma becerisi kapsamında yapılan etkinlik çalışmasının yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde “bilişsel, duyuşsal ve üst bilişsel” açısından önemli ölçüde yararlı olduğu görüldüğü için yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yönelik bu çalışmaların yaygınlaştırılması gerekmektedir.

- ✓ Yazma becerisinin ders ortamında yaygınlaştırılması için konulara yönelik etkinlik çalışmaları ders programlarına eklenebilir.
- ✓ Yazma etkinliğinin öğrenciler üzerindeki etkisini gözlemleyerek diğer dil becerilerine rol model yapılması için çalışmalar yapılabilir.
- ✓ Bu tür etkinlikler, sınıf içi motivasyonu sağlaması itibari ile öğrencilere yönelik yapılacak motivasyon programlarına dahil edilebilir.
- ✓ Yazma becerisi kapsamında yapılan bu etkinlik çalışmaları değişik dil gruplarını konuşan, farklı metotlarda dil öğrenen öğrenci gruplarında da uygulanmasında fayda vardır.
- ✓ Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde faydalı olduğu gözlemlenen bu çalışmalar Türkçenin dil yapısına uygun birçok konuda çoğaltılıp ders içeriği programlarına dâhil edilmelidir.
- ✓ Bu teknikle yapılan etkinliklerin çoğaltılması için yapılan çalışmaların sonuçları paylaşılmalıdır.

## KAYNAKÇA

Acat, M.B.; Demirel,S.(2002).Türkiye’de Yabancı Dil Öğretiminde Motivasyon Kaynakları Ve Sorunları. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Ss.312-329, 2002-Yaz.

Borich, G.D. (2014). *Effective Teaching Methods*. Ed. Acat, M.B. *Nobel Akademik Yayıncılık*. Ankara.

Demirel, Ö.; Şahinel, M. (2006). *Türkçe Ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi*, (7.Baskı) *Pegema Yayıncılık*, Ankara



- Erođlu, Z. D. (2013). Öğretmen adaylarının okuma alışkanlıkları ile doğru yazma becerileri arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 8(9), 1441-1453.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma öğretimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 178-195.
- Güneş, F. (2007). Türkçe Öğretimi Ve Zihinsel Yapılandırma. Ankara: Nobel Yayın
- Hyland, K. 2003 Second Language Writing, *Cambridge University Press*, Cambridge 2003.
- Johnson, A. P. (2002). A Short Guide To Action Research. *Boston: Allyn & Bacon*.
- Kantemir, E.1995 Yazılı Ve Sözlü Anlatım, *Engin Yay.*, Ankara 1995.
- Karababa, 2009 C.Z.,“Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Ve Karşılaşılan Sorunlar”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Xl1/2, Ankara 2009, S. 265-277.
- Karadağ, R. ve Kayabaşı, B. (2013). “Neden yazı yazmıyoruz?": Sınıf öğretmeni adaylarının yazmayı engelleyen etmenlere ilişkin görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, Sayı 1.
- Karadağ, R., Ve Kayabaşı, B. (2011). Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Okuma Metinleri Olarak Gazete Köşe Yazılarının Kullanılması. *International Periodical For The Languages, Terature And History Of Turkish Or Turkic*, 6(3), 989-1010.
- Kırkılıç, A.-Akyol, H.(Eds), İlköğretimde Türkçe Öğretimi, *Pegem*
- Mills, G. E. (2003). Action Research. A Guide For The Teacher Researcher. *Upper Saddle River, Nj: Pearson Education, Inc*.
- Ngeow, Karen Yeok-Hwa (1998). Motivationand Transferin Languagelearning, <http://www.Kidsource.Com/Education/Motivation .Jang.Learn. Html>
- Özbay, M. (2007). Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri Iı. *Öncü Kitap*. 2. Baskı. Ankara.
- Saracalođlu, A.S., Yenice, N., Karasakalođlu, N. (2006). Öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerileri ile okuma ilgi ve alışkanlıkları arasındaki ilişki. *III. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*, Çanakkale.
- Street, C. & Stang, K. (2008). Improving the teaching of writing across the c-curriculum: a model for teaching in-service secondary teachers to write. *Action in Teacher Education*, 30(1), 37–49.
- Takıl, N. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Bir Eylem Araştırması: Döngüsel Yazma Etkinliği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20 (1) , 299-312
- Tdk (2005). Türkçe Sözlük. *Türk Dil Kurumu Yayınları*. Ankara.
- Ushida, Eiko (2005). The Role Of Students' Attitudes And Motivation İn Second Language Learning İn Online Language Courses. *Calico Journal*. 23 (1):49-78.
- Uygun, M. (2012). Öz Düzenleme Stratejisi Gelişimi Öğretiminin Yazılı Anlatıma, Yazmaya Yönelik Öz Düzenleme Becerisine, Kalıcılığa Ve Tutuma Etkisi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.
- Ükörtürk, Ş. (2008). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. *Pegem Akademi Dağıtım*.
- Ülper, H. (2012). Taslak metinlere öğretmenler tarafından sunulan geribildirimlerin özellikleri. *Eğitim ve Bilim*, 37 (165), 121-136
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, *Seçkin Yayınları*: Ankara.
- Yıldız, Ümit (2015). *An Investigation Into European Learners' Needs With Regards To Turkish As A Foreign Language*. *Anthropologist*, 19(3): 585 - 596.
- Yılmaz, B., Köse, E. ve Korkut, Ş. (2009). Hacettepe Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Türk Kütüphaneciliđi*, 23, 1.
- Yılmaz, Fatih (2014). An İnvestigation İnto Students' *Turkish Language Needs At Jagiellonian University İn Poland*. *Educational Research And Reviews*, 9(16):555-561.